

Vlaky do stanice PRÁZDNINY

Jozef Urban je zvláštny človek. Kedykoľvek sa s ním po dlhšom čase stretnete, má inú funkciu. Najprv bol šéfredaktorom časopisu Dotyky, potom reportérom časopisu Mladé rozlety, teraz zase pre zmenu riaditeľom Domu umenia pre deti BIBIANA. Jednu profesiu však zmeniť nemôže – spisovateľskú. Tá ho sprevádza od chlapčenských rokov. Hoci knihy nechrlí ako na bežiacom páse, ale zverí ich vydavateľstvu až po dôkladnom „prežutí“... Zastihli sme ho v slušivom čiernom obleku (ako sa na novopocéňého direktora patrí) a keďže nemal žiadne námietky, v priebehu niekoľkých minút sa zrodil nasledovný rozhovor.

● S akými predsavzatiami ste zobrať funkciu riaditeľa BIBIANY a čo by ste v nej chceli dokázať?

– Zdedil som po bývalom riaditeľovi konsolidovanú organizáciu, ktorá ako jedna z mála v rozpočtovej sfére sa netopila v nejakých mimoriadnych problémoch. Stala sa skrátka známou a usporadúvala vyhľadávané podujatia. Pre začiatok som si teda povedal, že postačí, keď udržím jej doterajšiu úroveň. Keď sa postupne zorientujem na novom pracovisku, rozhodne prídem s vlastnou iniciatívou. V hlavě sa mi tojí zápor zaujímavých projektov a bol by som rád, keby sa uskutočnili. Zatiaľ sa mi však zdá, že je predčasné o nich hovoriť. Pre mňa je teraz hlavné udržať do konca roka bezproblémový chod BIBIANY a najmä, aby dobre dopadol BIB – Bienále ilustrácií Bratislava.

● Táto prehliadka má už svoje tradície a robí nám dobré meno vo svete. Sú predpoklady, že zvládnete dobre aj tento ročník?

– Som trochu mimo BIB-u, ten má totiž svojho generálneho komisára a okrem toho sa jeho organizáciou zaoberajú špecialisti, ktorí už majú s tým niekoľkoleté skúsenosti. Ja vlastne len zastrešujem ich robotu a som v konečnom dôsledku za všetko zodpovedný.

● Neobávate sa škandálu?

– Verím, že to, čo robia, robia dobre

– napokon, ide aj o ich dobré meno v odbornej branži. Škandálu sa rozhodne neobávam.

● Môžete prezradiť niečo zo zákulisia príprav nadchádzajúceho ročníku BIB-u?

– Zatiaľ ešte nie. Nerád by som niečo zaskríkol.

● Tak teda aspoň pár faktov.

– Slovenská republika ako samostatný štát mala kvótu dvadsať výtvarníkov. Z nich umelecká rada vybrala dvanásť. Zo 42 oslovených krajín sa zatiaľ prihlásilo 35.

● Kto bude generálnym komisárom BIB-u?

– Minister kultúry SR do tejto funkcie vymenoval Igora Sveca.

● Vráťme sa na pôdu BIBIANY. Čo u vás nájdú detskí návštevníci, aké prekvapenie?

– V stredu 23. júna otvárame výstavu Vlaky do stanice Prázdniny. Vidieť to aj podľa toho, že pred BIBIANOU stojí historická lokomotiva, ktorú nám spravili žiaci SOU z Bratislavy. To bude naša hlavná prázdninová akcia. Vnútri, v BIBIANE deti nájdú výstavu modelov vlakových súprav. Celá jedna miestnosť bude jedna obrovská stanica a deti z vyvýšeného mostíka budú môcť pozorovať pohyb vlakov. Výstavu koncipujeme tak, aby bola viacgeneračná. Aby sa na ňu prišiel pozrieť syn, otec a popriprave aj dedo. Budú tam totiž aj

exponáty z počiatkov železnice. Verím, že výstava bude mať úspech.

● Idete na to teda dosť nápadito...

– Je to nápad šéfa našej produkcie pána Rauscha, ktorý to aj celé so svojim oddelením zorganizoval.

● Máte v BIBIANE takýchto pánov Rauschov viac?

– Naštastie som zdedil tím veľmi schopných odborníkov. Na rozhodujúcich postoch nevidím nejakú slabinu.

● Narábali ste doteraz prevažne peňazami a odrazu ste sa ocitli v takej významnej riadiacej funkcii. Nie je to príliš veľký zlom vo vašom živote?

– Povedal som si, že by som mal niečo dokázať aj v inej oblasti než je novinárstvo. Veď čo keď sa náhodou osvedčím? Co keď to náhodou zvládnem? Myslim si o sebe, že som človekom konsenzu – nemám vo zvyku revať na ľudí, trieskať do stola, prípadne riešiť autoritatívne problémy, bez toho, aby som sa s niekým poradil. Rád sa poradím s ľuďmi, ktorí tomu rozumujú.

● Hovorí sa, že novinárčina je droga. Nechýba vám?

– Chýba, akoby nie. No od drogy si

človek musí niekedy aj oddychnúť. Nie je možné byť celý život „po opici“, treba občas aj vypnúť. Tak som si teda povedal, že od tej novinárčiny trochu vypnem – už ma začala po tých štyroch rokoch unavovať...

● Nehovorte, že sa k nej už nevrátite!

– Možno áno. Možno zase budem mať chuť cestovať, spoznávať nových ľudí, chodiť na reportáže.

● Nemáte v zásuvke nejakú knihu básní?

– Nemám. Momentálne sa realizujem ako autor textov pre populárnu hudbu. To mi zatiaľ stačí. Nemám ambície písať básne – napríklad aj preto, že neviem, ako ďalej po formálnej stránke. Bol by som povedzme schopný vyprodukovať zbierku sonetov, a to v úplnej pohode, bez nejakých problémov. Ale malo by to zmysel? Zase by som si raz sám seba niečo dokázal – kto by to však čítal, preboha? V poslednej svojej zbierke kniha polomŕtvych som povedal dosť veľa a doslova som sa tam vystrieľal, vyflusol. Ja všetky svoje knihy robím „na doraz“, takže sa mi niekedy stane, že sa opakujem. To už nesmiem. Chce to nový životný pocit, niekam inam sa posunúť, trochu prečistiť mozog z toho marazmu, ktorý som prežival niekoľko rokov dozadu a ktorý odzrkadľuje moja posledná knižka už svojím názvom... Najst si inú životnú polohu, to si človek musí nažiť.

● Ste spokojný s úrovňou našej literatúry, najmä pre deti?

– S úrovňou literatúry pre deti som spokojný, aj keď by mi možno niektorí literárni kritici oponovali. Aj naše ilustrácie sú podľa môjho názoru špičkové – robia ich ľudia, ktorí sú zárukou kvality. A vieme knižku aj vytlačiť na veľmi dobrej úrovni. Takže sa nemusíme hanbiť – sme dobrí!

Literatúru pre dospelých nemám celkom čas sledovať. A poézia? To, čo teraz vychádza, pre mňa predstavuje slušný štandard.

● Nemienite ako spisovateľ forsirovať v inštitúcii, na čele ktorej stojíte, viac literatúry, poézie?

– BIBIANA je taký organizmus, ktorý funguje istým spôsobom sám osebe. Nemám ambície ani chuť, ba vlastne ani právo zasahovať do stavby dramaturgie. Na to sú tam ozajstní odborníci, ktorí tomu rozumujú a ja im do toho nechcem hovoriť. Ja som povinný zabezpečiť im servis, aby sa všetci pracovníci na pracovisku cítili dobre. Pripravil DANIEL POTOCKÝ

Slovenský folklor v podaní Jána Lofaja

Niežeby bol Ján Lofaj staromódny človek a vo svojej fotografickej tvorbe uprednosthoval už prekonané postupy. To vôbec nie. Je moderný fotograf, citlivý na všetko, čo sa okolo nás deje. Rozhodol sa však, že to zoberie z trochu iného konca, trochu recesisticky. Veď pozeráť sa na vážne veci, ktoré sa dejú, ešte i s vážnou tvárou, je úplná katastrofa. Preto Ján Lofaj vniesol do svojej fotografickej tvorby trochu folkloru.

Výstava fotografa Jána Lofaja je otvorená v bratislavskej galérii Focus. (em)

